
Noter

- 1 Personer som står fram med sine problemer i avisreportasjen vil bli omtalt som *informanter* når det snakkes om ham/henne i forhold til pressen og som *klienter* når det er snakk om forholdet til det sosiale hjelpeapparatet.
- 2 Den 26. journalist har ikke blitt intervjuet av rent praktiske grunner, fordi han jobber på distriktkontoret i Tromsø. Vi har lenge prøvd å få kontakt med informanten i denne saken, men har ikke fått respons. Ettersom vi ikke hadde anledning til å følge opp saken hos myndighetene besluttet vi å ikke intervju journalisten.
- 3 I fire saker har vi snakket med informanter som av forskjellige grunner ikke ville at sakens innhold ble tatt opp i vår undersøkelse. I disse tilfellene bruker vi opplysningene om informanten bare i statistisk sammenheng uten å komme inn på saken i våre beskrivelser.
- 4 Bergens Arbeiderblad rekner vi for en distriktsavis.
- 5 For en oversikt over hovedkonklusjonene i Maktutredningen se NOU 1982:3.
- 6 Denne kombinasjonen forekommer noe hyppigere enn en skulle forvente på grunnlag av hyppigheten til hver av de tre argumentene. En faktoranalyse bekrefter dette resultatet, og antyder også at henvisning til regler sjelden finnes i samme kombinasjon (faktor 1):

Variabel	faktor 1	faktor 2	faktor 3
Personlig situasjon75	-.04	-.08
Minimum standard	-.21	.88	.36
Regler	-.65	-.12	-.11
Uakseptabel utfall26	-.16	-.06
Grupesammenlikning11	.01	.21
Helseproblemer39	.05	.69
Annet	-.08	-.49	.14

- 7 Upublisert undersøkelse, referert i samtale med Martin Albrow.

Litteratur

- Amundsen, I. (1980) *En studie av sosiale problemers definisjon. En sosialpolitisk undersøkelse*. Hovedfagsoppgave i sosiologi. Bergen.
- Bakke, M. (1970) *Utenrikstelegrammer fra NTB*. Stensil nr. 14 fra Institutt for presseforskning. Oslo.
- Bakke, A. (1984) *Kommunaljournalistikk*. Fredrikstad.
- Benneche, G. (1979) *Taushet, Vern eller maktmiddel?* Oslo.
- Boone, L. (1982) Sociologie van de massecommunicatie. i: J.G. Stappers (red) *Massacommunicatie en samenleving*. Assen.
- Borrevik G.J. (1982) Avis uten plan. i: Pressens Årbok 1981/82. København.
- Dahlbak, K. & Ø. Kleiven (1982) *Bildet i journalistikken*. Fredrikstad.
- Eckhoff, T. & K.D. Jacobsen (1960) *Rationality and responsibility in administrative and juridical decisionmaking*. København.
- Eide, M. (1983) *MASSEMEDIA En politisk konfliktarena? En sosiologisk analyse av politikeres forhold til media*. Hovedfagsoppgave i sosiologi, Bergen.
- Engen, D. (1976) *Forlatt underveis. Gro-sak - menneskesak*. Oslo.
- Ericsson, K. (1975) «Trygdehets» gjennom 300 år - en ideologisk stereotyp. i: *Tidsskrift for Samfunnsforskning* (16) 173-9.
- Eurosociale (1976) *Media and Marginal Groups*. Eurosociale rapporter nr. 9. Wien.
- Galtung, J. & M.H. Ruge (1965) The Structure of Foreign News. i: *Journal of Peace Research* (2) 64-91.
- Gans, H.J. (1980) *Deciding What's News* New York.
- Golding, P. & S. Middleton (1982) *Images of Welfare. Press and Public Attitudes to Poverty*. Oxford.
- Halse, K.J. (1975) *Journalist som strateg*. Stensil fra NAVF's Senter for Mediaforskning. Bergen.
- Henkel, H. & F. Pavelka (1981) Dismantling Social Welfare by Black Magic. *Eurosociale Newsletter* (22).
- Hernes, G. (1978) Det mediavridde samfunn. i: G. Hernes (red) *Forhandlingsøkonomi og blandingsadministrasjon*. Bergen.
- Hoven, F.H. (1981) *Byråkratierfaringer og klientadferd*. Rapport nr. 10 av Forskningsprogrammet Forvaltningen og svakstilte brukere. Institutt for offentlig administrasjon. Bergen.
- Høst, S. (1981) Aviser og avislesing i Østfold. Stensil nr. 65 fra Institutt for presseforskning. Oslo.
- Kjønstad, A. & E. Øyen (1980) *Taushetsplikt i sosialsektoren*. Bergen.
- Kolberg, J.E. & P.A. Pettersen (1981) Om velferdsstatens politiske basis. i: *Tidsskrift for samfunnsforskning* (22) 193-222.
- Markeds- og Mediainstituttet (1980) *Handelsområde undersøkelsen*. Oslo.
- Merton, R.K. (1952) Bureaucratic Structure and Personality. i: R.K. Merton et.al. *Reader in Bureaucracy*.
- Molotch, H.L. & M.J. Lester (1974) News as Purposive Behaviour: On the Strategic Use of Routine Events, Accidents and Scandals. i: *American Sociological Review* (39) 101-12.
- Molotch, H.L. & M.J. Lester (1975) Accidental News: The Great Oil Spill as Local Occurrence and National Event. i: *American Journal of Sociology* (81) 235-60.
- Norske Avisers Landforbund (1975) *Landsundersøkelse om norske aviser*. Avisenes Informasjonskontor. Oslo.
- Norske Avisers Landforbund (1984) *Aviskatalogen*. Utgave 39. Oslo.
- NOU (1982:3) *Maktutredningen, sluttrapport*. Oslo.
- NOU (1982:30) *Maktutredningen. Rapporten om massemedier*. Oslo.
- NOU (1983:44) *Pressestøtten*. Oslo.

- Olsen, J.P. & H. Sætren (1980) Massemedier, eliter og menigmann. i: J.P. Olsen (red) *Meninger og makt*. Bergen.
- Rock, P. (1973) News as Eternal Recurrence. i: S. Cohen & J. Young (red) *The Manufacture of News*. London.
- Siverts O.B. (1982) Utilskattet endring eller strategisk manipulasjon? i: *Pressens Årbok 1981/82*. København.
- Siverts O.B. (1983) *Nyheter i BT? Endrings- og vedlikeholdsprosesser i Vestlandets storavis*. Magistergradsavhandling i sosialantropologi, Bergen.
- Sundkvist, F. (1972) Sosial reportasje sett fra sosialarbeiderens synspunkt. i: O.H. Metliaas (red) *Sosial reportasje i massemedia*. Oslo.
- Thomsen, K.M. (1981) *Det e den simpleste gaten så går i to sko!* Hovedfagsoppgave i sosialantropologi. Bergen.
- Tuchman, G. (1974) Making News by Doing Work: Routinizing the Unexpected. i: *American Journal of Sociology* (79) 110–31.
- Wadel, C. (1978) *Trygdeliv og arbeidsliv*. Tromsø.
- Wale, T. (1978) *Innføring i journalistikk*. Fredrikstad.
- Walraff, G. (1978) *Avsløringen*. Oslo.
- Walraff, G. (1980) *Vitnene*. Oslo.
- White, D.M. (1950) The 'Gatekeeper': A Case Study in the Selection of News. i: *Journalism Quarterly* (27) 383–90.
- Wilentschuk, L. (1982) – Visst har vi grunn til å frykte pressen, i: *Sosionomen* (9) 6–12.
- Østbye, H. (1983) Styring av massemedier. Vedlegg 1 i: NOU (1983:3) *Massemedier og mediepolitikk*.
- Østgaard, E. (1967) *Nyheter til salgs*. Oslo.
- Øyen, E. (1974) *Sosialomsorgen og dens forvaltere*. Bergen.
- Øyen, E. (1975) En beskrivelse og sammenlikning av to sosialpolitiske systemer. i: *Tidsskrift for samfunnsforskning* (16) 27–46.

REGISTER

- ad hoc beslutninger 113
adopsjon av utenlandske barn 76
Aftenposten 52, 54
akseptabel atferd 98
aksjonsgruppe 88
aktivt etterarbeid 117
Albrow, M. 114, 118
alternativ kommunikasjonskanal 77
ambivalens 95
Amundsen, I. 14
andre etater 79
andre påvirkningsmidler 80
«anke»-instans 115
annonse 32, 33
anonyme reportasjer 89
anonymitet 48, 49, 56, 102, 104
ansvarsfordeling 68, 73
– mellom fylke og kommune 71, 80
ansvarsforhold 68
ansvarsområde 93
ansvarspulverisering 80
anti-sosialreportasjer 101
Arbeiderbladet 76
Arbeidsdirektoratet 67
arbeidskontor 25
arbeidsledig 67
argument-elementer 102
argumenttyper 23
avisens policy 102
avisens premisser 86
- Bakke, A. 39
Bakke, M. 29
barneavdeling med langtidspasienter 70
barnehagenemnd 76
barnevern 112
barnevernskonsulent 72
barnevernsloven 93
barnevernsnemnd 12, 17, 72, 76, 78, 95
barnevernsområdet 99
barnevernssaker 18, 21, 46, 47, 54, 57, 71, 93, 98, 108
begrunnelse 78
Benneche, G. 14, 38, 39, 40, 52
- Bergens Arbeiderblad 12, 14, 17, 18, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 118
Bergens Tidende 29, 53
beslutningsgrunnlag 81
beslutningsmyndighet 98
beslutningspremisser 109
besøksordningen 72
bevegelseshemmet 75, 86
Bild Zeitung 23, 86, 101
bilde 18, 22, 37, 48, 56, 57, 86
Blindeforbundet 66, 79
boligadministrasjonen 92
boligetaten 12, 25, 26, 93, 109
bolignemnd 12, 62, 64, 78
boligsaker 16, 18, 21, 26, 45, 46, 54, 61, 80, 92
Boone, L. 28
borettslag 63, 64
Borrevik, G.J. 41
bostøtte 62
budsjettmessige argumenter 108
budsjettspørsmål 108
- cerebral parese 68
- Dagbladet 12, 14, 17, 18, 46, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 60, 76
dagingstusjon 68
dagsordensfunksjon 96, 110
Dahlbak, K. 51
deadline 50
delingsløsning 68
den politiske dagsorden 81
den private sfære 83, 99
den sosialpolitiske moral 82
den økonomiske krise 101
desken 50
diskriminering 63
distriktsaviser 42, 75
dominerende aviser 51
dommermøte 73
- Eckhoff, T. 109
edruskapsnemnd 12
egenbetaling 74

- egeninteresse 104
Eide, M. 116
eiere 32
ekstreme enkelttilfeller 103
eldre informanter 70
Engen, D. 14, 101
England 101
enkelt saker 71, 92
Ericsson, K. 101
etablerte rettigheter 65, 82
- fattigkassa 99
feilplassering 69
fjerde statsmakt 37, 39, 61
forberedende faser i saksbehandlingen 67
forebyggende tiltak 74
foreldrerett 71, 76
foreninger 12
formalisering av saksbehandling 113
formannskapet 63, 68, 75
forskjeller i saksbehandling 74
forslumping 63
fortgang i saksbehandling 65
forumfunksjonen 31
Forvaltningsloven 94
forvaltningsmessige organer 12
«forvaltningsvennlig» 107
forventning om minimumsstandard 23
Fossnessaken 94
fosterforeldre 72
fosterhjem 73
fosterhjems plassering 98
funksjonshemmet 80, 96
fylke 67
fylkeslege 69
fylkesmann 72, 75
fylkesting 12, 70
fylkets sosialsjefflag 75
fysisk eller psykisk skade som resultat 23, 24
fysisk utviklingshemmet 67
førerhund 66, 79, 81
Førerhundutvalget 66
- Galtung, J. 29, 34
Gans, H.J. 28
generalisere fra enkelttilfeller 101
gjennomlesning av manuskript 103, 104
gjennomsiktige samfunn 107
gjentatte reportasjer 82
god presseskikk 35
godt stoff 101, 103
Golding, P. 101
Gro-saken 14, 82, 94, 101
gruppekommunikasjonsfunksjonen 31
- Halse, K.J. 29
halvspontan aksjon 110
Handikapforbundet 44
Helsevern for psykisk utviklingshemmete (HVPU) 68, 73
Henkel, H. 101
henvisning til regler 23, 24
Hernes, G. 110
hjemkommune 69
hjemmehjelp 74, 98
hjemmehjelpsordning 108
hjemmesykepleie 70
Hoven, F.H. 97, 98, 102
- ideologi 15
individualisert framstillingsform 112
informantens krav 82, 111
informantens selvbylde 83
informantens selvtillit 83, 87
informantens synsvinkel 84
informanter 118
informasjonsfunksjonen 31
informasjonskilde 115
injuriesøksmål 102
inkonsistente normer 96
innholdsanalyse 11, 15
innsyn 94
institusjonelle faser 74
institusjoner
- for eldre 12
- for syke 12
- for funksjonshemmete 12
institusjonspasienter 108
institusjonsplassering 73
institusjonssaker 16, 18, 21, 54, 67, 70
Institutt for presseforskning 31
interesseorganisasjon 44, 67, 110
interne notater 94
intern kontroll 107
intervju-situasjon 102
- Jacobsen, K.D. 109
journalistenes makt 103
journalistisk poeng 112
journalistiske prinsipper 15, 111
journalistkulturen 30
Justisdepartementet 13, 76
- kapitalisering av frykt 114
kjendisreportasjer 9
Kjønstad, A. 37, 38, 40, 94
klage over sosialkontoret 98
Kleiven, Ø. 51
klientaktivitet 97

- klientens egenbilde 93
- klientens rettigheter 112
- klientens totalsituasjon 93
- klienter 118
- klientkritikk 107
- «knagg» å henge stoffet på 101
- Kolberg, J.E. 101
- kommentarfunksjonen 31
- kommunal boligpolitikk 63
- kommunal garanti 64
- kommune 67
- kommunestyre 12, 63, 75, 80
- kommunikasjonssvikt 78
- konflikt 98, 102, 106
- konflikt innen familien 88
- konsekvenser 71
- kontroll 103
- kontroll over informasjonen 48
- koordineringsvansker 73
- korrektiv til enkeltavgjørelser 115
- korrektiv til lover 115
- kravet om gjennomlesning 103
- krigspensjon 66, 81
- kritikerfunksjonen 31, 37
- kritikk 99, 105, 111
- kritikk av etaten 105
- kvinnebevegelsen 46
- legitim begrunnelse 78
- legitimering 89, 111
- legitimitet 61, 99, 100
- leserinnlegg 81, 84, 87
- leserne generelt 94
- Lester, M.J. 28
- likebehandling 65, 76, 107
- likebehandlingsprinsippet 65, 70, 78
- lobbyvirksomhet 76, 81
- lokalavis 14, 42, 51, 60, 85, 106
- lokal integrering 80
- lokal kontroll 106
- lokal presse 70
- lokale løsninger 67
- lokale politikere 71
- lokalmiljø 67, 80
- lokalsamfunnet 106
- lokalsamfunnets toleransenivå 106
- lokalt tilbud for informanten 68
- Lov om offentlighet i forvaltningen 37, 38
- Lov om psykisk helsevern 69
- Lov om sosial omsorg 17, 69, 80, 106
- Lyngar, E. 36
- løsning for klienten 104
- Maktutredningen 20, 29, 31, 118
- mangel på forutsigbarhet 97
- manglende plasser 71
- massemedias dagsordensfunksjon 94
- massemediens påvirkninger 91
- matrekvisisjon 76
- mediakontakt 13, 20, 21
- Medicutredningen 32
- medinnlevelse i problemene 95
- mellomklassejournalister 100
- mellomledd 40, 41, 44, 45, 48, 49, 83, 88, 104, 115
- mellommenn 84
- menneskelige vurderinger 79
- Merton, R.K. 94
- Middleton, S. 101
- mindre kommuner 74
- mindre krav 80
- minimumsstandarder 111
- minstepensjon 13, 41, 88, 110
- Molotoch, H.L. 28
- moralsk diskusjon 80
- motpart 64
- motpartens synspunkter 91
- navn 22, 56, 57
- nedleggelse av behandlingsinstitusjon 70
- negative erfaringer 97
- negative opplevelser 103
- negative overskrifter 95
- negative reaksjoner 87, 88
- negative sanksjoner 90
- negative trekk ved informanten 84
- Norsk Forbund for Psykisk Utviklingshemmede 73
- Norske Avisers Landsforbund 114
- Norske Kommuners Sentralforbund 75
- ny aktivitet i saken 73
- ny informasjon 78, 108
- nye problemområder 111
- nye tema 74
- nyheter 16, 49
- nyhetskriterier 16
- nyhetsverdi 82
- ny-konservative angrep 101
- nytt stoff 96
- offentlig granskning 94
- offentlig opinion 105
- okkupasjon 70, 81
- Olsen, J.P. 19
- omgivelsenes oppfatninger av informanten 83
- opinionspåvirkning 32, 33
- oppfølging 26, 27
- opplevelse av pressen 99
- oppsøkende virksomhet 117

- ordfører 68, 70
- originalkriterier 102
- Oslo-aviser 106
- overskrift 95
- overvåkingsfunksjonen 31, 39

- partsinnlegg 110
- Pavelka, F. 101
- Pedagogisk-Psykologisk Rådgivningskontor 73
- personifisering 34, 46
- personifiserte reportasjer 94, 111
- personlig situasjon 23, 24, 46
- personlige egenskaper ved informanten 65, 81
- personregisterloven 114
- Pettersen, P.A. 101
- plasseringsmulighet 68
- polychensyn 102
- politisk prioritering 62
- politisk utspill 71
- politiske myndigheter 110
- politiske organer 12
- politiske partier 34
- portvakt (gatekeeper) 28
- positive reaksjoner 88
- potensielle informanter 106
- presedensskapelse 69
- presedensskapende effekt 79
- press på saksbehandlerne 93
- pressedekning 70
- presse-etikk 30, 35
- pressemiljø 101
- pressens begrensede engasjement 82
- Pressens Faglige Utvalg 48, 103
- pressens oppfølging 96
- Pressestøtteutvalget 31
- prinsipielle avgjørelser 80
- prinsipielle konsekvenser 76
- prinsipielle saker 76
- prinsippvedtakarkivet 108
- prioriteringsproblemer 109
- privat innsamlingsaksjon 71
- private mellomledd 104
- privatisering av problem 111
- profitmaksimering 32, 33
- propaganda 32, 33, 34, 35, 60
- psykisk utviklingshemmet 67
- psykolog 69
- publikums interesse 96
- publikumsmaksimering 32, 33, 34, 35
- påvirkningsfaktor for publikum 115
- påvirkningsmuligheter 12, 77

- rasediskriminering 63
- redaksjon 47, 48, 50
- redaktører 32

- referansepunkt 99
- refusjonssatser 75
- regelendring 77
- regeltolkning 107
- regelverk 105, 107
- Reitgjerdet-saken 14, 82, 94
- ressurser 19, 20, 21, 43, 56
- ressursfattige informanter 87, 89, 104
- ressurssterk 79, 99
- ressurssterke informanter 102
- ressurs svak 99, 103
- ressurs svake klienter 108
- rett til informasjon 31
- rett til ytelse 99
- rettferdighet 70
- rettssikkerhet 97
- Rikstrygdeverket 57, 65, 66, 69, 92, 108
- Rock, P. 28
- Ruge, M.H. 29, 34
- Rådet for anvendt presseforskning og etterutdanning 5

- saksbehandlerens opptreden 102
- saksbehandlerens uttalelser 92
- saksbehandlerrollen 108
- saksbehandlingsfeil 102
- «samfunnets vaktbikkje» 112
- sammenlikning med andre 23, 24
- samordning 57
- saneringsstrøk 98
- Schibstedgruppen 54
- selvtillit 84
- sensasjon 85
- sensasjonsstoff 96
- sensur 85
- sentralinstitusjon 69, 73
- sikkerhetsventil 115
- siste utvei 43, 100
- Siverts, O.B. 29
- skandale 110
- skepsis fra klienter 108
- skepsis til velferdsordninger 101
- skilt far 76, 96
- skilte menns rettigheter 46
- skjønn 65
- skoleloven 80
- skolemyndigheter 25
- «snike i køen» 116
- solidaritet 107
- sosialarbeider 92
- «sosial biografi» 107
- Sosialdepartementet 12, 13, 25, 69
- sosial endring 111
- sosiale myndigheter 11
- sosiale nettverk 87

- sosiale rettigheter 9, 97
 sosiale standarder 46
 sosialstaten 28, 107
 sosialforvaltningen 11
 sosialhjelpklientell 105
 sosialkonsulent 68, 75
 sosialkontoret 12, 25, 26, 43, 46, 47, 57, 62, 63, 64, 73, 80, 95, 98
 sosialminister 71, 101
 sosialpolitikk 12
 sosialpolitisk moral 10
 sosialpolitisk profil 10, 99, 111
 sosialpolitiske frontlinjer 111
 sosialpolitiske myndigheter 42
 sosialpornografi 42, 52, 92, 115
 sosialreportasjer med motsatt fortegn 107
 sosialsektor 92, 97, 116
 sosialsjef 68, 70, 93
 sosialstyre 12, 68, 70, 78
 sosialstyrets formann 75
 sosialt ansvar 32, 33, 34, 35, 60
 sosionom 92, 95
 sosioøkonomisk posisjon 103
 spontanreaksjon 42, 44
 stigmatisering 89
 stoffmisbruker 76, 81
 store kommuner 74
 store konsekvenser 79
 storinstitusjoner 80
 Stortinget 12, 71, 81
 Stortingets sosialkomité 71
 stortingsrepresentanter 71
 strategi 73
 strategisk bruk av pressen 113
 støtteerklæring 81
 støttekontakt 69
 Sundkvist, F. 94, 101
 sykehjem 68, 70
 sykehus 70
 sykehusledelse 81
 sykehussjef 69
 sykepleiesjef 68
 synliggjøring 67, 100, 104, 111
 synlighet 77, 106, 107
 «synsing» 115
 særbehandling 71
 Sætren, H. 19

 taushetsplikt 12, 13, 30, 37, 38, 39, 47, 81, 91, 94, 105, 108, 109
 taushetsrett 47
 tendensiøse framstillinger 92
 Thomsen, K.M. 98
 tidsmoment 81
 tidspunkt for reportasje 67

 tilsynet 73
 tips fra publikum 41
 tolkning av regelverket 65
 traktprinsippet 50
 trygdebolig 16
 trygdestaten 12, 78, 97, 99, 107
 trygdehets 100
 trygdekontoret 66, 95
 trygdemisbruker 9
 Trygderetten 65, 66, 67, 79, 82, 108
 trygdesaker 16, 18, 21, 46, 54, 65
 trygdevesen 25
 trygdeytelser 16
 trykkesfrihet 31
 Tuchman, G. 28
 tvetydig budskap 95
 Tyskland 101

 uakseptabelt utfall 23, 24
 uføretrygd 62
 UNESCO 31
 urettferdighetskriterium 102
 ustrukturerede situasjoner 71
 uteligger 76, 84
 uteseksjonen 76, 81
 utgangspunkt for nye tiltak 115
 utkastelse 64
 uttalelse fra sakkyndig 73
 utvalg av saker 11
 utvelgingsprosessen 15, 28, 29
 utviklingshemmet 92
 uvedkommende i saken 78

 «varmestuefunksjon» 96
 vedlikeholdsetaten 78
 velferdsstat 9, 15, 97, 101, 111
 verdensorden for informasjon 31
 VG 12, 14, 17, 18, 46, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 60, 99
 Vær Varsom-plakaten 35, 36, 37, 40, 49
 Vårt Land 76

 Wadel, C. 99
 Wale, T. 36, 37, 51
 Walraff, G. 23, 86, 101
 White, D.M. 28

 yrkesetikk 104
 ytringsfrihet 35

 økonomi 15
 økonomisk løsning 80
 Østbye, H. 32
 Østgaard, E. 29
 Øyen, E. 37, 38, 40, 67, 94, 95